

Ta-ra-ra-Boem-die-jee
de blikken **dominee**

**Hoe een ondeugend Engels variété-liedje in de
Nederlandse tekst een heel andere lading kreeg**

Edereen kent wel één of andere versie van het liedje Ta-ra-ra-boem-di-ee. Dit liedje, dat rond 1890 in Saint Louis is ontstaan, is bijvoorbeeld nog regelmatig bij voetbalinterlands te horen, met als tekst: “Wat zijn die Russen (Ieren, Finnen, Fransen, kies maar uit) stil. Wat zijn die Russen stil”. Als kind zong ik het ook, maar dan met de tekst: “Tarara boemdiee, De dikke dominee, die had zijn gat verbrand, al aan de kachelrand”. Dat deze tekst oorspronkelijk verwees naar een moord, een dronken dominee en een buitenechtelijke relatie met een veel jongere vrouw had ik nooit vermoed.

In maart 1894 werd in Harlingen de 23-jarige naaister van de dominee vermoord. De dader was de dominee zelf, Johannes Barger, op dat moment 40 jaar oud. Hij is de Blikken Dominee uit de titel van een boek,

en zijn daad werd op straat bezongen op de wijze van Tararaboemdiee: Tarara boemdiee, De blikken dominee, Hij schoot met kruit en lood, zijn arme naaister dood.

Barger was een carrièredominee, niet gedreven door religieuze bezieling maar door een ziekelijke zucht naar

status en aanzien én jenever. Het naaistertje kwam uit een vooraanstaande middenstandsfamilie. Tijdens het proces werd bekend dat de dader en de naaister al twee jaar een verhouding met elkaar hadden. Simon Vuyk duikt in de achtergronden van de moord en het erop volgende proces, en plaatst die in de veranderende sociale verhoudingen in de 19^e-eeuwse provinciestad Harlingen. De opkomst van de arbeidersbeweging, industriële en economische ontwikkelingen, alcoholisme, het verschil tussen de arbeidersklasse en de burgerij, en de scheuringen in de Hervormde Kerk komen aan de orde. Vuyk neemt de moord op de naaister als ijkpunt, en koppelt die moord aan een in 1859 gepleegde moord door een andere inwoner uit Harlingen. De verschillende achtergronden van de moordenaars geven de maatschappelijke veranderingen weer. De enige overeenkomst tussen beide daders is alcoholmisbruik.

Jan Morsch

Deze column van Jaap H. plaatsten wij in 2020 al eens:

Straatliedjes zijn van alle tijden maar deze is van bijzondere komaf. Het lied is er in tig varianten maar deze is van de slagtersjongen op zijn spreekwoordelijke transportfiets:

*Tarara Boemdijee
De blikken dominee
Die had z'n gat verbrand
Al aan de kachelrand.*

Ook voetbalstadions kennen hun versies, die we u besparen. Er zijn ook heel brave versies, zoals deze over een heilsoldaat:

*Tarara Boemdijee
'k Ga met geen diender mee
Wel met een heilsoldaat,
Die naar de hemel gaat.*

Die blikken dominee heeft een Amsterdams tintje. De eigenlijke versie is ietwat luguber:

*Tarara Boemdijee
De blikken dominee
Die schoot met kruit en lood
Zijn arme naaister dood.*

*Nu zit hij in de kast
Al aan een ketting vast.
De mensen roepen luid:
"Die komt er nooit meer uit!"*

Een beetje stad in Nederland had wel zijn blikken dominee, want een zonderlinge straatfiguur met een brave uitstraling was al gauw een blikken dominee.

Die van ons heette eigenlijk Pieter Vierbergen en was van huis uit metselaar tot hij de kolder in de kop kreeg. Hij was broodmager en sprak met een 'Willemstraats' accent. Hij liep meestal op klompen, soms op schoenen en heel soms op één klomp en één schoen. Je zag hem soms maanden niet op straat maar tegen kermistijd was hij altijd

present. Hij verkocht oublie-wafels die met een ceremonie aan de man gebracht werden. Dan kwam een zakbijbeltje tevoorschijn en ging hij voor in gebed en hield een donderpreek die de verzamelde zielen rein moest wassen van alle zonden. Dan kwamen de wafels aan bod: "Lekker varse, zelve gebakken obliën!" Lukte de handel dan zegende hij zijn kopers met "Dankie-wel hoor! Dat 's Heren zegen óp u daal." Lukte het niet om een paar centen te verdienen dan werd hij chagrijnig en als hij in de maling werd genomen begon hij te vloeken als een ketter. Tot hij zich vermande

met een “O, Here, Here, wees mij arme zondaar genadig..., obliën, lekkere varse obliën!” en zocht nieuwe gegadigden.

Maar het rijmpje van zoeven sloeg helemaal niet op deze blikken dominee. Die kwam uit Harlingen en heette Johan Barger en had echt zijn studie theologie in Amsterdam met succes afgerond. Hij werd beroepen in Goudswaard en in 1888 in Harlingen en trouwde daar. In 1894 ging hij in de fout door zich iets te intensief met de 17-jarige catechisant Cato Mirande te bemoeien. In zijn - later in beslag genomen - dagboek schilderde hij het verloop van pupil tot geliefde. Cato werd gevraagd verstelwerk voor mevrouw Barger te doen. In 1891 ging hij tot de daad over, welke uitleg u aan dat woord ook maar wilt geven. Cato verzet zich eerst maar geeft zich gewonnen. Drie jaar lang hield hij Cato in zijn greep; als zij op catechesatie was ging de grendel op de deur. Maar dan heeft Cato er genoeg van en haar familie ruikt ook onraad en verbiedt Cato verdere ‘lessen’ bij dominee. Die reist naar Amsterdam en koopt twee revolvers en een dolk. Dan laat hij zijn vrouw Catootje ontbieden voor een gesprek en zodra ze binnen is sluit hij zich met haar in de studeerkamer op. Hij dreigt zich van het leven te beroven als zij niet terugkeert naar hem en als zij niet de juiste reactie laat zien schiet hij niet zichzelf neer maar haar. Daarna geeft hij zichzelf aan bij de politie. Hij wordt op 2 juni 1894 tot levenslang veroordeeld wegens moord.

- *De woning aan de Noorderhaven 29 te Harlingen waar Barger zijn catechisante Cato Mirande doodschoot*

Nou denkt u het wel te weten met de blikken dominee maar nu het lied Tarara Boemdijee. Dat heeft namelijk niets met dominees te maken. Het is het succeslied van Lottie Collins uit een milieu van Engelse variété-artiesten. Het lied werd in de VS geschreven door Henry Sayers op een deuntje dat al langer bekend was en een refrein kende van maar één regel "Tarara boomdeay" dat acht keer achter elkaar gezongen werd. Sayers maakte een [versie met drie coupletten](#) afgewisseld door steeds dat refrein. In de Verenigde Staten wist hij in 1891 de song niet te slijten maar in Engeland had Lottie Collins er onverwacht een enorm succes mee in een music hall. Zij danste erbij en bezigde een andere, iets ondeugender tekst voor de coupletten:

*A smart and stylish girl you see
Belle of good society;
Not too strict, but rather free
Yet as right as right can be!
Never forward, never bold,
Not too hot, not too cold,
But the very thing, I'm told
That in your arms you'd like to hold!*

Ta-ra-ra Boom-de-ay (x8)

Jaap H.

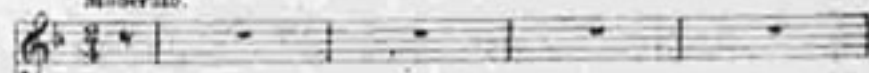
TA-RA-RA BOOM-DE-AY!

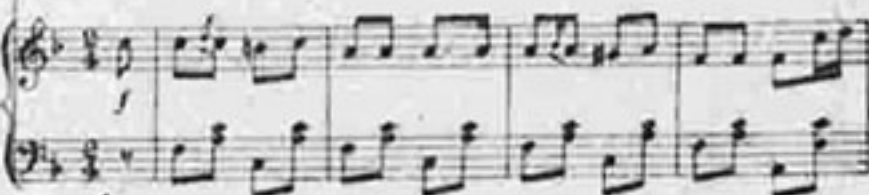
Song by
Miss **LOTTIE COLLINS.**

The Original English Version, Written by
RICHARD MORTON.

Arranged by
ANGELO A. ASHER

Moderato.

VOICE.

PIANO.

VOICE.

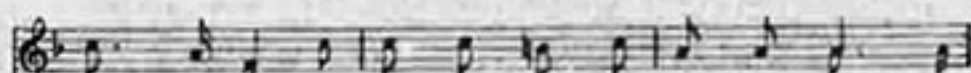
PIANO.

VOICE.
A smart and stylish girl you see, Belle of good so - ci - e - ty!

PIANO.

VOICE.
Not too strict, but ra - ther free, Yet as right as

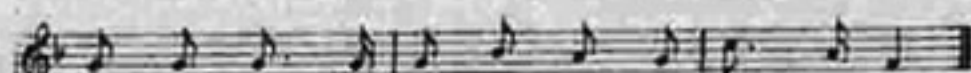
PIANO.

VOICE.
right can hold. No - ver far - ward, no - ver hold,-

PIANO.

VOICE.
Not too hot, and not too cold, But the ve - ry

PIANO.

VOICE.
thing, I'm told, That in your arms you'd like to hold!

PIANO.

TA-RA-RA BOOM-DE-AY!